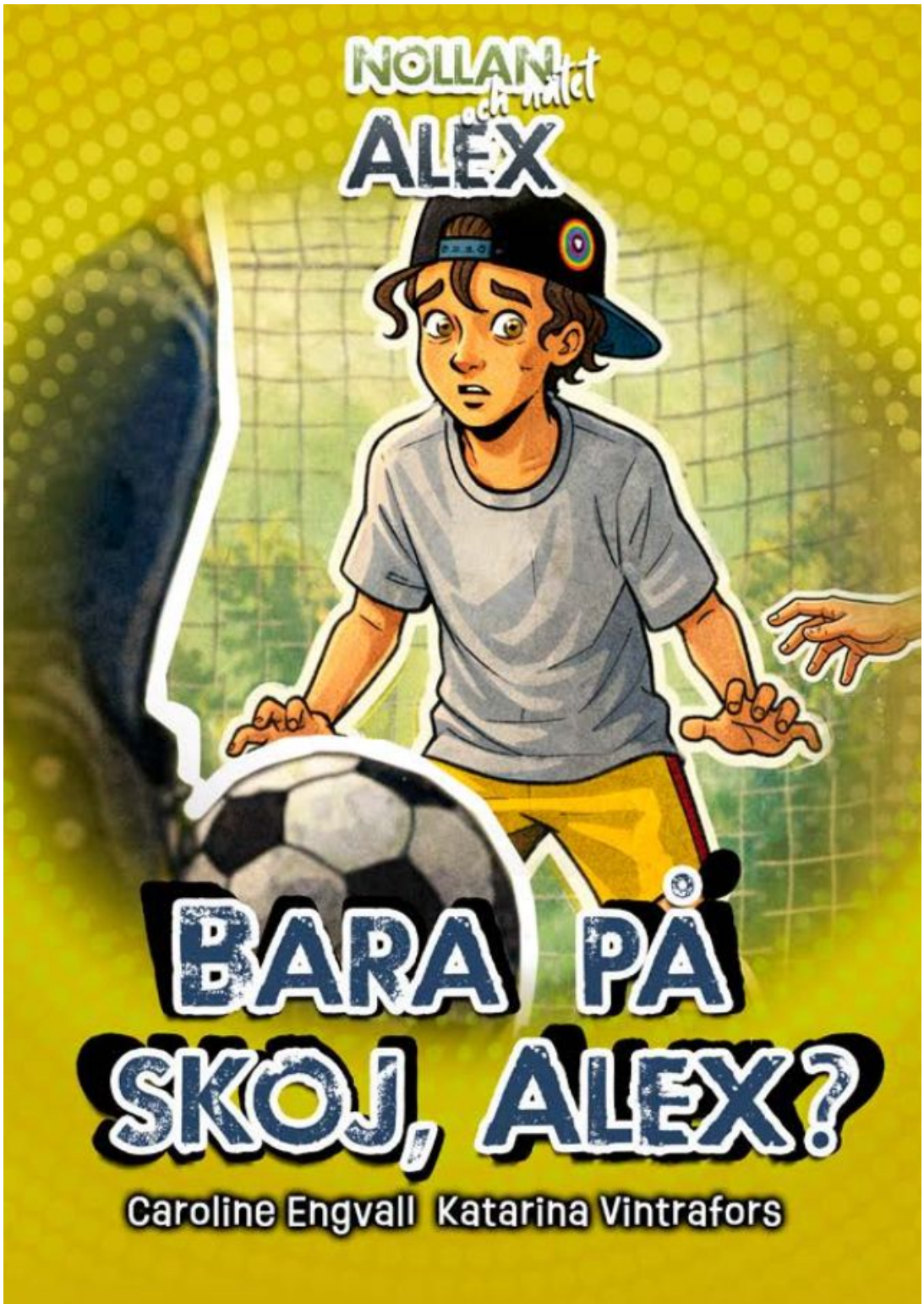
Bara på skoj, Alex?
av Caroline Engvall

Illustratör: Katarina Vintrafors
Förlag: Boksmart
Lärarhandledning: Emma F Carlström

BOKSMART
SAGOR MED INBYGGD KUNSKAP

Emma
@kunskap_gladje_trygghet

Hej från författare Caroline Engvall!

Tack för att du vill arbeta med materialet till "Bara på skoj, Alex?". Det finns lärarhandledningar till alla böcker om Alex.

VÄLJ RÄTT VÄG ALEX!
Alex letar sig fram i livet. Pappa har varit sjuk och mamma finns inte mer. En dag träffar Alex en äldre kompis. Han kallar sig själv för Kungen och bjuder på pizza och annat. Men snart vill
Kungen att Alex ska ta hand om ett paket. Varför då? Nu känns det inte lika kul längre, men vilken väg ska Alex välja – och hur?

ÄR DU EN MAN, ALEX?
Det är idrottsdag och i omklädningsrummet samlas killarna i klassen. Todd har smugglat med en mobil. Nya stjärnan på StarLife heter Macho-Matte. Alla tycker att han är supercool – alla utom Alex. Men hur ska han våga säga ifrån och visa känslor när alla kompisar tycker man ska vara tuff, stark och bita ihop?

VÅGA BERÄTTA ALEX!
Det är fredag och Alex slappar med mobilen innan den efterlängtade klassfesten. Plötsligt lägger en okänd tjej till honom. Alex har inget annat att göra och börjar skriva med sin nya kompis. När hon vill ha bilder på Alex tvekar han först – och sedan är katastrofen är ett faktum.

ETT NYTT UPPDRAG, ALEX!
Alex känner sig aldrig riktigt bekväm i skolan. Orden fastnar, tankarna springer iväg och det känns som att han alltid gör fel. Men i spelet är allt annorlunda. Där är han snabb, bäst! När GhostKing börjar skriva till honom känns det som att någon äntligen ser hur smart Alex är. När han får chansen att tjäna pengar tackar han ja direkt. För det är ju bara enkla uppdrag. Eller?

BARA PÅ SKOJ, ALEX?
Det är sommar, många är bortresta och Alex har världens chans att få vara med de coola. Todd bestämmer reglerna och Alex hänger med. När Todd skickar en bild på Alex i klänning skrattar alla i gruppchatten. När Alex missar en straff måste han stå still i mål. Och när Todd drar ner hans shorts bakom buskarna - då är det väl fortfarande bara en lek. Eller?

STÅ STARK, ALEX!
Alex vill helst vara osynlig. Om han håller sig i bakgrunden på idrottslektionen kanske ingen ser att han rodnar eller hur tröjan klibbar fast. I omklädningsrummet flödar skämten, blickarna och kommentarerna. Alex försöker skratta med och låtsas att orden inte spelar någon roll - men det gör de. När skämten passerar gränsen behöver Alex bestämma sig. Ska han fortsätta vara tyst - eller våga stå upp för det som känns rätt?

Längst bak i boken finns frågor att ställa till eleverna efter läsningen. De finns även med i slutet av denna lärarhandledning.

Trevlig läsning!

Tips på frågor eller uppgifter under hela läsningen. Att använda olika lässtrategier för att förstå och tolka innehållet är viktigt.

Titta på framsidan av boken och samtala om bilder och titel.

Gå igenom svåra ord och fraser i texten, före eller under läsningen.

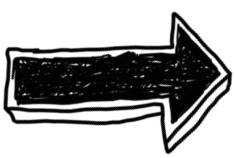
Sammanfatta kapitlet

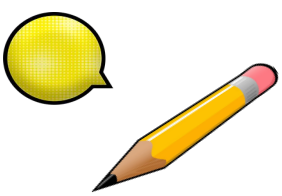
Vilka frågor har du om det du läst hittills?

Vad tror du kommer hända sen?

Vad får du för inre bilder?
Beskriv eller rita.

Var det några nya ord eller svåra uttryck med i det vi/du läste?

Ord och fraser att gå igenom före läsningen och/eller under läsningen.

kapitel 1-3
ryggraden, i ett klipp, bryter tystnaden, höghus som tornar upp sig, lagkapten, slita blicken från, diadem, tveka

kapitel 4-6
luften dallrar, tacklas, stoppar bollen med bredsidan, dribbla, en dov klang, konsekvenser, gurglande läte, drar efter andan, berömmer

kapitel 7-9
pulsen rusar som ett snabbtåg, buskarna klöser mot ryggen, fotlederna, bränner bakom ögonen

kapitel 10-12
halsar, gola, bredbent, livvakt, brott, kisa, händerna är knutna, orden hänger kvar i värmen, moralpolisen, överdrivet, biter ihop käkarna, räta på ryggen

Illustration: Katarina Vintrafors

Läsförståelsefrågor

Kapitel 1-3

Vilken årstid är det och hur vet du det?

_____

_____

_____

Hur känner sig Alex?

- ❏ glad och peppad
- ❏ uttråkad
- ❏ arg

Vad händer i klasschatten?

- ❏ De bestämmer att de ska spela fotboll.
- ❏ Todd skickar ett roligt klipp.
- ❏ Todd skickar en fakebild på Alex som prinsessa.

I texten står det att Alex får svårt att andas, att hjärtat slår snabbare och att han försöker skratta bort det. Hur känner sig Alex?

- ❏ Han blir glad.
- ❏ Han blir ledsen.
- ❏ Han bryr sig inte.

Varför tror du att Alex inte säger ifrån i klasschatten eller till Todd?

_____

_____

Vad kan man göra om man ser en kränkande bild eller taskiga kommentarer i en chattgrupp?

_____

_____

Kapitel 4-6

Hur beskrivs Sam?

- ❏ liten och orolig
- ❏ dålig på fotboll och taskig
- ❏ stor, bra på fotboll och snäll

Hur avgörs det vem som får vara målvakt?

- ❏ Den som missar målet får stå i mål.
- ❏ Den som är bäst på att vara målvakt får stå i mål.
- ❏ Den som tycker att det är kul och vill vara målvakt.

Hur känns det för Alex att stå i mål?

_____

_____

Vad säger Sam till Alex?

- ❏ "Gör som Todd säger."
- ❏ "Sluta vara en mes."
- ❏ "Du behöver inte göra som Todd säger."

Hur mår Alex när han får spela fotboll?

_____

_____

_____

Varför går Alex in i buskarna?

- ❏ Han vill bygga en koja.
- ❏ Han behöver kissa.
- ❏ Han är ledsen.

Kapitel 7-9

Vad får dig att förstå att Alex vill vara ifred?

Vad händer när Todd kommer dit?

- ❏ Han kissar också i buskarna.
- ❏ Han peppar Alex eftersom Alex spelat så bra.
- ❏ Han straffar Alex för att Alex lämnade planen.

På vilket sätt får Alex "betala" för att han lämnade planen för att kissa?

Hur reagerar Alex?

- ❏ Han bryr sig inte. Det var ju ett skämt bara.
- ❏ Han blir ledsen, tycker det är pinsamt och kan knappt röra sig.
- ❏ Han blir arg och säger till Todd att sluta.

Varför tänker Alex att det är hans eget fel och att han får skylla sig själv?

Kapitel 10-12

Vad menar Todd när han säger att riktiga kompisar inte golar?

- ❏ att alla skämt är roliga
- ❏ att man inte ska skämta
- ❏ att man inte ska skvallra på någon

Vad gör Sam?

Varför kunde inte Alex säga ifrån till Todd i buskarna?

- ❏ Han var för rädd.
- ❏ Han var hes.
- ❏ Han hann inte säga något.

Vad händer när Alex går?

- ❏ De skrattar åt honom.
- ❏ Sam och Leon följer med Alex.
- ❏ Todd säger förlåt.

Vilken "grej" bjuder Sam in till?

- ❏ en fotbollsmatch
- ❏ en födelsedagsfest
- ❏ en kväll i stallet

När tycker du att ett skämt "bara är på skoj"?

Vem sätter gränser för vad som är okej att skämta om eller inte? Varför?

Kan man alltid se på någon om de tycker att ett skämt är kul eller inte?

Hur tycker du att en bra vän är? Vad säger och gör en bra vän?

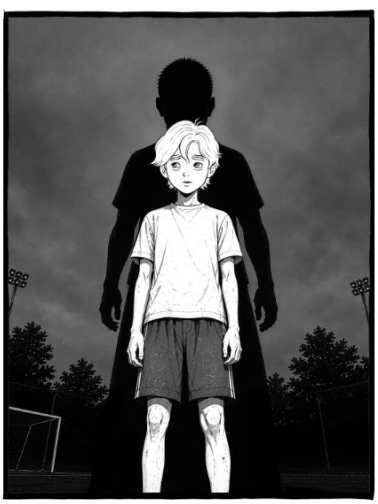

Illustration: Katarina Vintrafors

Att prata om efter läsningen (s. 36-37)

- Hur tror du att Alex kände sig när Todd skickade bilden i gruppchatten?
- Varför ville Alex så gärna vara med Todd?
- Känner du igen känslan av att vilja vara med, även om det inte känns helt bra?
- Varför tror du att de andra i chatten skrattade och skickade emojis, även om Alex inte tyckte det var roligt?
- Har du varit med om en situation där någon bestämde reglerna på ett sätt som kändes orättvist?
- Hur bryter Todd mot Alex gränser?
- Hur vet man om något "bara är på skoj" eller om det faktiskt gör någon illa?
- Om du själv känner att något inte känns rätt, vad kan du göra då?
- Vad gjorde Sam som var modigt?
- Hur tror du att det kändes för Alex att säga ifrån?
- Vad kan vi göra om vi ser att någon blir retad eller behandlad orättvist?

Förslag på skrivuppgift

Låtsas att du är Alex och att du skriver ett brev eller mejl till någon om det som hänt i boken.

Stödstruktur

- ❏ Hälsningsfras
  - *Hej*
  - *Tja*
  - *Tjena*
  - *Hallå*

- ❏ Varför du skriver.
  - *Jag måste berätta vad som hänt.*

- ❏ Vad som hände.
  - *Det började med att …*

- ❏ Hur du kände dig eller mådde.
  - *Jag kände mig …*

- ❏ Hur det löste sig.
  - *Som tur var så …*

- ❏ Vad du har lärt dig.
  - *Jag har lärt mig att …*

- ❏ Ge några råd till personen för att de inte ska hamna i samma situation.
  - *Mitt bästa tips är …*

- ❏ Ställ några frågor till personen du skriver till. Exempelvis hur hen mår eller om ni ska ses snart.

- ❏ Hälsning
  - *Med vänlig hälsning.*
  - *Allt gott.*
  - *Varma hälsningar.*

- ❏ Signatur (Vem är brevet från?)

Rollspel

Öva på att säga nej eller sluta på olika sätt.

Gör den kooperativa strukturen "Inre, yttre cirkeln" med klassen men gå först igenom olika sätt att säga nej eller sluta på. Låt eleverna komma på förslag genom att samtala i par.

<u>Exempel på nej eller sluta:</u>

"Stopp, sluta."
"Nej. Det vill jag inte."
"Sluta, det gör ont."
"Nej tack. Det är inte min grej."
"Nej. Jag måste faktiskt gå hem nu. Vi ses senare."
"Jag går och säger till en vuxen nu."
"Jag vill inte vara med längre."
"Jag blir ledsen när du gör så."
"Lyssna när någon säger sluta."
"Nej. Det känns inte bra.
"Jag tycker inte att det är ett roligt skämt."

"Inre, yttre cirkeln"

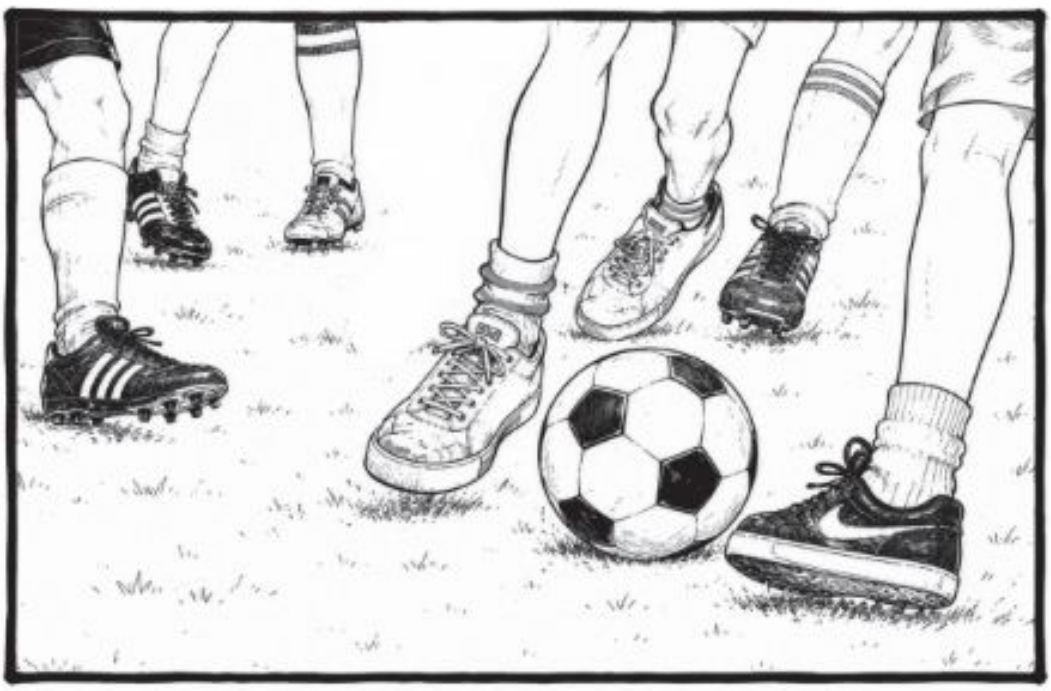
1. Dela upp gruppen i två lika stora delar.
2. Den ena halvan bildar en inre cirkel (vänd utåt) och den andra halvan en yttre cirkel, vänd inåt och med ansiktet mot en partner i den inre cirkeln.
3. Alla i den inre cirkeln får varsitt kort (se kopieringsunderlaget till rollspel).
4. De i den yttre cirkeln ska träna på att säga nej på olika sätt.
5. När signalen ljuder flyttar sig den yttre cirkeln ett steg åt höger. Alla får därmed en ny samtalspartner.
6. Upprepa tills du tycker att eleverna har tränat på att säga nej flera gånger.
7. Låt den inre och den yttre cirkel byta plats så att alla får träna på att säga nej.

Koperingsunderlag till rollspelet

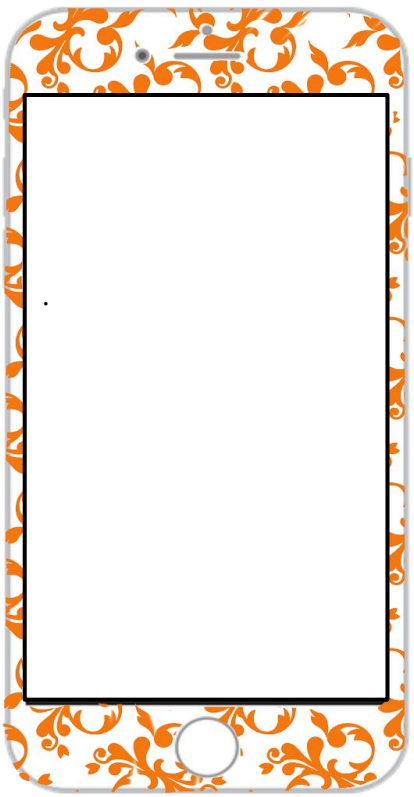
"Dra ner byxorna på honom"	"Kan du vakta den här väskan åt mig i tio minuter?"	"Jag ska bara göra om bilden och skicka den i chatten."	"Äh, tål du inte ett skämt."
"Jag nöp dig inte så hårt. Det kan inte ha gjort ont!""	"Kom igen, var inte så feg!""	"Vilken ful tröja du har."	"Alla andra i gruppen gör det här, vill du inte vara med?"
"Du suger ju på det här.""	"Är du rädd eller?"	"Men jag ville ju bara brottas lite. Det gör väl inte ont fegis?"	"Jag lånar den här fast du är rädd om den."
"Kolla så ful hen är på den här bilden."	"Alla ser upp till dig. Om du gör det här så är du bäst."	"Du måste stå i mål. Annars får du inte vara med."	"Du måste pranka hen om du ska få vara med oss."

Målarbild

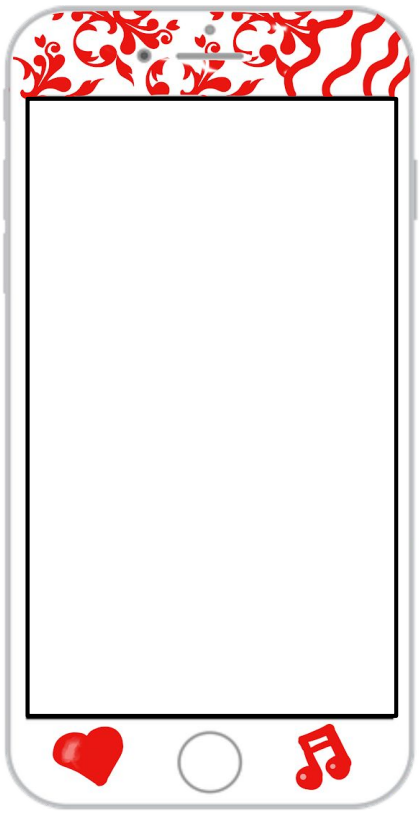

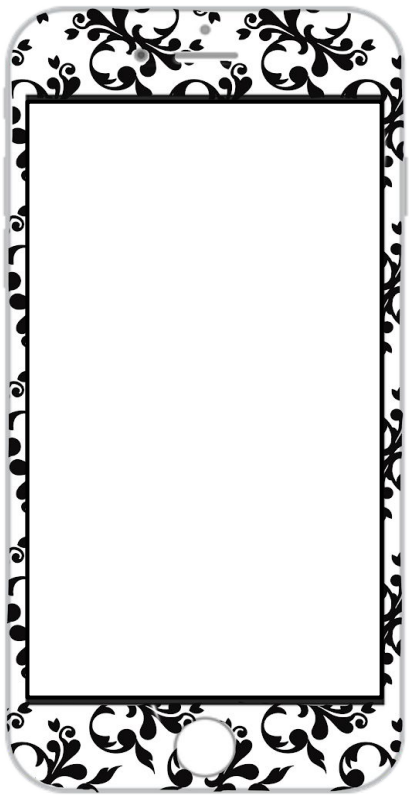
Skriv en fråga om innehållet i kapitlet och låt en kompis svara.

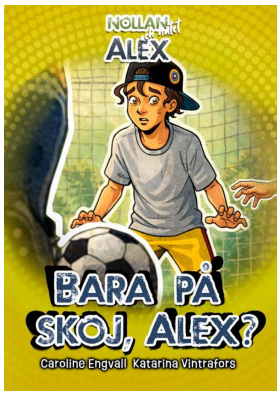

Bokrecension

Titel: _____

Författare: _____

Illustratör: _____

Boken handlar om

_____

_____

_____

_____

Ringa in det som beskriver boken bäst

Kul	spännande	läskig	lång	bra
kort	igenkännande	berättelse	tråkig	
humoristisk	lärorik	fakta	jag vill läsa mer	

Rita en bild om något som hänt i boken

Boken får ____ smileys:
Färglägg

Motivera varför:

_____

_____

_____

_____

_____

© boksmart

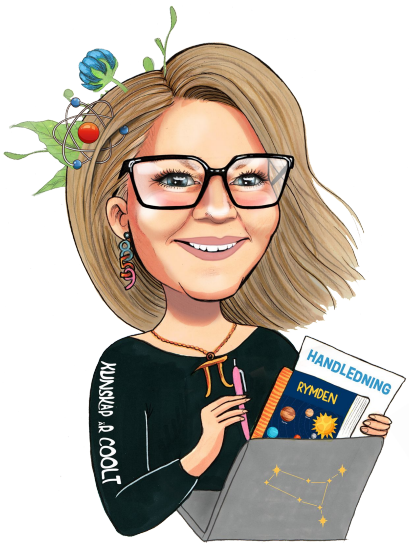
Jag som gör lärarhandledningarna heter Emma Carlström och arbetar som förstelärare.

Jag tycker själv om att använda barnlitteratur i undervisningen, bland annat till värdegrundsarbete.

I min blogg på Pedagog Örebro kan du läsa om hur jag arbetat med detta och mycket annat.
https://extra.orebro.se/pedagogorebro/bloggar/kunskapgladjeochtrygghet.4.3d631c4f165eb81daf439ab.html

På min lärar-Instagram *@kunskap_gladje_trygghet* kan du följa min vardag som lärare. Jag vill dela med mig av tips och inspiration och får väldigt mycket inspiration där genom att följa andra kollegor runt om i Sverige.
https://www.instagram.com/kunskap_gladje_trygghet/

BOKSMART
SAGOR MED INBYGGD KUNSKAP

Emma
@kunskap_gladje_trygghet